

N:o 32.

Ank. till Riksd. Kansli den 31 Mars 1880, kl. 3 e. m.

*Lag-Utskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i
67 § Konkurslagen.*

67 § Konkurslagen lyder för närvarande sålunda:

»Arfvode för konkursboets förvaltning må borgenärerna utsätta antingen till visst af hundrade, eller efter annan grund; dock må det ej för sysloman efter tid räknas. Af det arfvode tage Rättens ombudsman, der ej Rätten annorlunda bestämmer, en tredjedel, och gode männen eller syslomännen två delar. Nöjas de ej med borgenärernas beslut derutinnan, eller menar någon borgenär eller gäldenären, att arfvodet blifvit för högt bestämdt; lägge Rätten dem emellan, som skäligt pröfvas. Ej må arfvode njutas förr än gode män eller sysloman slutlig reda för sig gjort.

Arfvode, som belöper för egendom, hvilken är intecknad eller deri särskild förmånsrätt eljest eger rum, skall, likasom kostnaden för den egendoms vård och försäljning, af egendomens afgäld och köpeskillning utgå.»

Uti en inom Andra Kammaren af Herr *Liss Ol. Larsson* väckt motion, N:o 140, hvilken blifvit till Lag-Utskottet hänvisad, föreslås följande förändrade lydelse af denna paragraf:

»Arfvode för konkursboets förvaltning må borgenärerna utsätta antingen till visst för hundrade, eller efter annan grund; dock må det ej för syslomännen efter tid räknas. Detta arfvode fördelas emellan Rättens ombudsman, syslomännen och gode männen, så att hvar af dem erhåller skälig ersättning för den del han i förvaltningen haft. Nöjas de ej — — — — — reda för sig gjort».

Lika med motionären finner Utskottet konkurslagens stadgande, att af det för konkursbos förvaltning bestämda arfvodesbelopp en tredjedel skall tillfalla Rättens ombudsman samt två tredjedelar gode männen eller syslomännen, vara mindre lämpligt.

Väl kan annan grund för fördelningen komma i tillämpning, *der Rätten sådan bestämmer*, men då lagen uppställt en viss fördelning såsom allmän regel, hvarifrån, endast undantagsvis, afvikelse kan ske och detta först med påkallande af Rättens beslut, torde denna fördelning nu i allmänhet tillämpas, äfven der en annan är af omständigheterna påkallad. Konkursutredningar äro nemligen af den beskaffenhet, att i den ena jämförelsevis mindre, i den andra mera än vanligt Rättens ombudsmans verksamhet påkallas, och att i den ena gode männens eller syslomännens tid, arbete och omtanke tagas långt mera i anspråk än uti en annan, och allt detta ofta oberoende af den större eller mindre omfattningen af det konkursbo, som skall utredas. Utskottet anser därför både med rättvisa och billighet mest förenligt, att så med afseende å gode männen eller syslomännen som Rättens ombudsman utan någon särskild omväg må kunna bestämmas den del, den ene eller de andre böra, hvar efter sin verksamhet vid utredningen, erhålla. I alla händelser står ju beträffande denna fördelning ett hänskjutande till Rätten öppet.

Utskottet hemställer alltså, med anledning af motionen,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse af 67 § i Konkurslagen den 18 September 1862:

»Arfvode för konkursboets förvaltning må borgenärerna utsätta antingen till visst af hundra, eller efter annan grund; dock må det ej för syslomän efter tid räknas. *Detta arfvode fördelas emellan Rättens ombudsman, gode männen eller syslomännen så, att en hvar af dem erhåller skälig ersättning för den del han i förvaltningen haft.* Nöjas de ej med borgenärernas beslut derutinnan, eller menar någon borgenär, eller gäldenären, att arfvodet blifvit för högt bestämdt; lägge Rätten dem emellan, som skäligt pröfvas. Ej må arfvode njutas förr än gode män eller syslomän slutlig redä för sig gjort.

Arfvode, som belöper för egendom, hvilken är in-tecknad eller deri särskild förmånsrätt eljest eger rum, skall, likasom kostnaden för den egendoms vård och försäljning, af egendomens afgäld och köpeskilling utgå.»

Stockholm den 31 Mars 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

E. THOMASSON.

Reservationer:

af Herr *Lagerstråle*, med hvilken Herr *Lindgren* instämt: »Den i Konkurslagen nu intagna allmänna bestämmelse om förvaltningsarfvodets fördelning så att rättens ombudsman erhåller en tredjedel samt gode män och sysloman de andra två, innefattar antagligen en efter de särskilda bestyrens beskaffenhet lämpligen afvägd proportion för de vanligast förekommande små eller medelstora konkurserna. I afseende å dessa är det då efter mitt omdöme en obestriddlig fördel, att grunden för fördelningen är på förhand bestämd. Om nu i en eller annan af dessa eller i möjligen något flere af de större konkurserna ombudsmannens besvär, jämfördt med gode männens och syslomännens, icke är så stort, att ju icke detsamma må kunna med mindre än en tredjedel godtgöras, samt öfverens-kommelse om annan fördelning icke sjelfmant dem emellan träffas, har Konkurslagen uttryckligen lemnat Rätten bemyndigande att efter förhållandena lämpa detsamma, så snart dess pröfning i frågan påkallas. Af sådan anledning har jag för min del icke kunnat finna behof vara för handen att ändra den lag, som redan finnes, och anser därför att det väckta, af Utskottet understödda förslaget icke bör vinna Riksdagens bifall.»

af Herr *Samzelius*: »Enligt Konkurslagen åligger det väl Rättens ombudsman att öfver gode männens och syslomännens förvaltning hafva tillsyn, men icke att taga del i förvaltningen. Till följd häraf skulle, derest Utskottets förslag upphöjdes till lag, Rättens ombudsman beröfvas all er-

sättning för sitt bestyr, hvilket naturligtvis icke varit Utskottets mening, men som likväl skulle framgå genom en bokstafstolkning af lagrummet.

Ehuru, så vidt jag känner, fördelningen af arfvodet emellan Rättens ombudsman samt gode männen och syslomännen åtminstone här i hufvudstaden icke mött någon svårighet eller ledt till obillighet, vill jag likväl, enär under frågans behandling inom Utskottet blifvit upplyst, att flere oegentligheter i detta hänseende på andra orter egt rum, icke motsätta mig en lagförändring i det af motionären föreslagna syfte, men hemställer för min del att det af Utskottet formulerade tillägget må erhålla följande lydelse:

Detta arfvode fördelas mellan Rättens ombudsman, gode männen eller syslomännen så, att en hvar af dem för sitt bestyr i konkursen erhåller skälig ersättning.»

af Herr *Torpadie*: »Genom bestämmelsen att, der ej Rätten annorlunda förordnar, det af konkursborgenärerna utsatta förvaltningsarfvode skall sålunda fördelas, att Rättens ombudsman deraf erhåller en tredjedel och gode männen eller syslomännen två delar, har lagstiftaren i min tanke, velat bereda såväl Rättens ombudsman som gode männen och syslomännen en sjelfständig och oberoende ställning gent emot borgenärerna och om någon förändring i nyssnämnda stadgande skall vidtagas, hvilket jag, efter de inom Utskottet lemnade upplysningar, ej vill bestrida, anser jag Rättens ombudsmans och konkursförvaltarnes berörda ställning ej böra rubbas genom att, på sätt motionären föreslagit, låta det åt dem bestämda arfvode fördelas af *borgenärerna*, utan har jag inom Utskottet yrkat, att motionen skolat på det sätt tillstyrkas, att ifrågakomna paragraf i konkurslagen finge den förändrade lydelse, att det tillkomme *konkursdomstolen* att fördela arfvodet emellan Rättens ombudsman, gode männen eller syslomännen så, att en hvar af dem erhåller skälig ersättning för den del han i förvaltningen haft.»

Herr *Asplund* har begärt få här antecknadt, att han icke inom Utskottet deltagit i ärendets behandling.